

K 147-838
3

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

147.838
3

თბილისის უკომის წითელი ღრუვის ორდენისანი
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დ. ჯაბიძე

უკომის ნაყოფიერების
აგაღების გზები საქართველოს სსრ
ღვინის მკანველობაში

„მეცნიერება“
თბილისი
1972

სკპ 2000
უმეოფეეგულია

თბილისის შრომის ნიშნის მფლობელი
თარგმანის სახარხარეო უნივერსიტეტი

რ. ჯ ა ბ ი ძ ე

შრომის ნაშრომობის ახალი ნაშრომის
სადასრულებლად სსრ ბიბლიოთეკის
განყოფილებაში

გამომცემლობა "მეცნიერება"

თბილისი - 1972

0. 665. 2

1) შრომის ნაყოფიერი

ლვინის

32008

338:6118

№ 126

2) ღვინის მრეწველობა

ნაშრომში განხილულია შრომის ნაყოფიერების
არსი და მნიშვნელობა კომუნისტური საზოგადოების
მშენებლობაში, ნაჩვენებია შრომის ნაყოფიერების
ამაღლების გზები საქარხველს სსრ კვების მრეწვე-
ლობის ნამყვან დარგში - ღვინის მრეწველობაში.

22

2012

-16-

მა. იგი გვიჩვენებს წარმოებულს პრეკლასი მშრომის უფექტიანობის ხარისხს, რომელიც იზომება ერთი ურთულში წარმოებული პრეკლასის რაოდენობით (გამომუშავებით) ან პრეკლასის ურთულზე დახარჯული ერთი რაოდენობით (მშრომატევაობით).

საზოგადოებრივი მშრომის ნაყოფიერების ზრდა გვიჩვენებს პრეკლასის დამზადებაზე, ან ჭარკვეულ სამუშაოს შესრულებაზე საზოგადოებრივად აუცილებელი მშრომის შემცირებას.

მშრომის ნაყოფიერების ზრდის შედეგად პრეკლასის ღირებულებულაში მცირდება ცოცხალი მშრომის ხვედრითი წილი, ხოლო განვიხილავთ მშრომისა - დიდება, მაგრამ ისე, რომ პრეკლასის ურთულზე დახარჯული საზოგადოებრივად აუცილებელი მშრომა მცირდება. "მშრომის მწარმოებლური ძალის გადიდება, - გვასწავლის კ. მარქსი, - ჩვენ აქ ვგულისხმობთ მშრომის პრეკლასში მიმხდარ საერთო ყოველგვარ ცვლილებაში, რომლის გამო ამა თუ იმ საქონლის წარმოებისათვის საზოგადოებრივად აუცილებელი სამუშაო ერთ მცირდება, მაშასადამე, მშრომის უფრო ნაკლები რაოდენობა ძალის იძენს სახმარო ღირებულებების უფრო მეტი რაოდენობის საწარმოებლად"¹.

უნდაიძინ მშრომის ნაყოფიერების ამღება ვინდებდა პრეკლასის ურთულზე დახარჯული მშრომის შემცირებაში, იმდენად მისი ყოველგვარ ზრდა იწვევს შექმნილი პრეკლასის ურთულის ღირებულებების შემცირებას. "მაშასადამე, ამა თუ იმ საქონლის ღირებულებების სიდიდე იცვლება... შეზრუნებული პრეკლასი... მშრომის მწარმოებლური ძალის მიხარ"².

1 კ. მარქსი, "კაპიტალი", ტ. 1, 1954 წ. გვ. 399.
2 კ. მარქსი, "კაპიტალი", ტ. 1, 1954 წ. გვ. 56.

ნიმსაფრის, რომ ვაწარმოოთ სამრეწველო პროდუქტთა, იხარჯე-
და როგორც ცოცხალი, ასევე განუთავისუფლო შრომა. პროდუქტის წარ-
მოებინათვის საჭიროა წარმოების საშუალებანი: ნედლეული, მასალები,
საშრობი და სხვ. და აგრეთვე მანქანა-იარაღები, მოწყობილ-
ბანი, რომელთა საშუალებით გემოქმედებას ვახდენთ შრომის საგნებ-
ზე და ვამზადებთ ამის თუ იმ სახის პროდუქტს. წარმოების პრო-
ცესში წარმოების საშუალებათა ერთი ნაწილი (ნედლეული, მასალები,
საშრობი) მიიღწევა მიიხმარება, ნაწილი კი (მანქანა-მოწყობილ-
ბანი, შენობა-ნაგებობანი, ძალვანი დანადგარები) დაინახუნებთ,
ცვთის გატყავიანებებით ნაწილ-ნაწილ გადართვით თავიანთი ურეშუ-
ლება შექმნილი პროდუქტში. მაგრამ წარმოების საშუალებანი თავისთა-
ვად ცოცხალ აუღებურნი მკვდარი ნივთების გროვას წარმოადგენენ. ისინი
მოძრაობაში მოკვავს ადამიანის ცოცხალ შრომას. შრომის ნაყოფი-
ეფერებს ამბოღების კვარობაზე ურთხა და იმავე ცოცხალ შრომას
მოძრაობაში მოკვავს სურ უფრო მეტი რაოდენობისა და ურეშულების
წარმოების საშუალებები, რის გამოც შექმნილი პროდუქტთა ურეშულები
სურ უფრო იზრდება წარსული შრომის წილი და შესაბამისად მცირდება
ცოცხალი შრომის წილი. "შრომის ნაყოფიერებს ვადიდება, - მიუ-
თითებს კ. მარქსი "კაპიტალი" - სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ
ცოცხალი შრომის წილი მცირდება და წარსული შრომის წილი ზრდება,
მაგრამ ზრდება ისე, რომ საუბრეში მოქცეული შრომის მთელი ჯამი
კლებულობს, მაშასადამე, ისე, რომ ცოცხალი შრომა უფრო მეტად კლებ-
ულობს, ვიდრე წარსული შრომა მაგვარობს"¹.

3. მარქსის ეს ცნობილი რეშულება ისე არ უნდა გავიგოთ, თით-

1 კ. მარქსი, "კაპიტალი", ტ. III, ნაწ. I, 1959 წ.

საგან გამოდგინა რეზიუმე. მაგალითად, შეიძლება ახალი ტიპის ჩაბნეული მეტი ღირებულებების იყოს, ვიდრე მისი წინამორბედი, მაგრამ იმის გამო, რამე მისი გამოყენებით გამოიღებოდა უფრო მეტი რაოდენობის პროდუქციის ინარჩუნება, ვიდრე ძველი ჩაბნეული გამოყენებისას, პროდუქციის ცალკეულ რაოდენობაზე ახალი ტიპის ჩაბნეული გამოყენების ღირებულების აბსოლუტური რაოდენობა, როგორც წესი, გამოიღებოდა ნაკლები იქნება ვიდრე ძველი.

ამრიგად, მიუხედავად იმისა, რომ შრომის ნაყოფიერების ამაღლებით იზრდება განვითარებული შრომის წილი შექმნილი პროდუქციის ღირებულების საერთო რაოდენობაში, მაინც ადგილი აქვს განვითარებული შრომის აბსოლუტური რაოდენობის შემცირებას პროდუქციის ცალკეულ ერთეულზე: "მაშასადამე, თითოეული ცალი საქონელი შეიცავს როგორც წარმოების სამუშაოებში გასაგნობრივებულის, ისე წარმოების განმავლობაში ახლად მიმატებული შრომის ნაკლებ რაოდენობას"¹.

საბოლოოებრივი შრომის ნაყოფიერების ამაღლების შედეგად პროდუქციის ღირებულების საერთო მოცულობაში განვითარებული შრომის ხვედრი წილი სისტემატურ ბრძანებთან ერთად ცოცხალი და განვითარებული შრომის აბსოლუტური რაოდენობის შემცირების შესახებ კ. მარქსის ამ რეზიუმის სიხარვე წაღობა დადასტურა მსოფლიო მუშაობების განვითარების პრაქტიკაში.

საბოლოოებრივი შრომის ნაყოფიერების ბრძან მიუკუთვნება ყველა ინტენსივად ექსპლუატაციის ბოლომდე ბოლომდე ეკონომიური კანონისა და მისი გამოხატავს საბოლოოების საწარმოო ძალის განვითარებისა და ადამიანთა მიერ ბუნებას დაღობა მანდატანობის დატანობის ხარისხს. შრომის ნაყოფიერების ბრძან ეკონომიური კანონი გულისხმობს იმაზე

1 კ. მარქსი, "კაპიტალი", ტ. III, ნაწ. I, გვ. 287.

მიჭი მაგონიარული რეკლამის წარმოების ობიექტურ აუცილებლობას, ვიდრე საჭიროა სამუშაო ძალის კვლავწარმოებისათვის, ე.ი. ზეპ-მიჭი პროდუქტის წარმოების გადინების ობიექტურ აუცილებლობას.

სტორიულად ზეპმიჭი პროდუქტი მრეწობის წარმოების გრძელ მუდგად წარმოიქმნა. ღ. ენკელის განმარტებით, "აღამიანთა საზოგადოების მთელი განვითარება ცხოველური ველურობის საფუძვრს შეემდგომი იმ დროდან იწყება, როცა ოჯახის მრეწობა მიჭი პროდუქტები შექმნიდა, ვიდრე მის სარგებარ იყო საჭირო, იმ დროდან, როცა მრეწობის ურთი წარმოი შეიძლება მისამარებოდა არა მარტო საარსებო საშუალებათა წარმოებას, არამედ საწარმოო საშუალებათა შექმნას. მრეწობის პროდუქტის გარდამიჭი მრეწობის შენახვის ხარჯებთან შედარებით და საზოგადოებრივი საწარმოო და სარგებრეო ფუნქციის შექმნა და რაგონდება ამ გარდამიჭიდან ყოველი საზოგადოებრივი, პოლიტიკური და ინტელექტუალური პროგრესის საფუძვრს წარმოადგენს"¹.

ყოველივე ეს ნიშნავს, რომ მრეწობის წარმოების გრძელ ვაგონ-მიჭი კანონი არის საერთო კანონი და მოქმედებს ყველა ვაგონმიჭი ფორმაციაში. იგი გამოხატავს პროდუქტის წარმოებისათვის საჭირო ცოცხალი და განვითარებული მრეწობის დანახარჯების შედგინების ობიექტურ აუცილებლობას. ეს გარემოება კი ემინის საწარმოო ძალის შეემდგომი განვითარების, მიმრეწობა ფაქტორურ-კულტურული დონის ამაღლებისა და წარმოებითი ურთიერთობის შეემდგომი სრულყოფის აუცილებლობას. რამდენადაც საწარმოო ძალის განვითარებისა და აღამიანთა მიჭი ბუნების ძალბზე თანდათანობითი ბატონობის გაძლიერების პროცესი ყველა წარმოების წესის, ყველა სტორიული ეპოქისათვის არის დამახასიათებელი, ამდენად ამ პროცესის გამოხატველი საზოგადოებრივი მრეწობის წარმოების ამაღლების პროცესი დამახასიათებელი

¹ ღ. ენკელი, ანტი-დუნიანი, თბ., 1952 წ., გვ. 229.

უნდა იყოს ყოველი ინტერნული ეპოქისათვის, მათ შორის კომუნისტურ-
რი საზოგადოების ორივე ფაზისათვის.

მშობის წყობილებების ამოღების კანონს კ. მარქსი საყოველ-
თაო ეკონომიურ კანონს უწოდებს: "საყოველთაო ეკონომიური კანონ-
ების ძალით, - წერს კ. მარქსი, - რამის მიხედვით წარმოების ხარ-
ჯები მუდმივად ეცემა, ხოლო ცოცხალი მშობი სურ უფრო წყობიერი
ხდება" ¹, ე.ი. მშობის წყობილებების ამოღების კანონი საყოველ-
თაო ეკონომიური კანონია.

სპეციფიკური ეკონომიური პირობები, რომელთა დაზავება აღმოცენ-
დება და მოქმედებენ სპეციფიკური ეკონომიური კანონები, ერთ-
მანეთისაგან განსხვავებულნი არიან იმ საზოგადოებრივ ფორმაციებს.
სწორედ საზოგადოების განვითარების ასეთი ობიექტური, სპეციფიკუ-
რი ეკონომიური პირობები განსაზღვრავს არა მარტო სპეციფიკური
ეკონომიური კანონების არსებობას და მოქმედებას, არამედ საერთო
ეკონომიური კანონების მოქმედების სპეციფიკურ ფორმებსაც. საერთო
და სპეციფიკურ კანონებს შორის არსებობს ბუნებრივ-ინტერნული კავ-
შირი, რომელიც იმაში მდგომარეობს, რომ საერთო ეკონომიურმა კან-
ონმა უნდა ასახოს ყველა ეპოქისათვის და ყოველი ეპოქისათვის
დამახასიათებელი ეკონომიური პირობები და პროცესები, ხოლო უნივერ-
სალური კანონები თავისებურებას მდგომარეობს იმაში, რომ საერთო
სპეციფიკურს ემორჩილება; სპეციფიკური ეკონომიური კანონები (მა-
გალითად, ძირითადი ეკონომიური კანონი) განსაზღვრულ რაოდენობაში
დასაბუთებენ მათ.

გეოგრაფიული პირობების საიდუმლოებად მოცემული შედეგები:

I "Архив Маркса и Энгельса", т. IV, стр. 43.

საწარმოო ძალებს განვიხარებთა ყოველთვის არის შრომის წყობიერებებს ზრდის საფუძველი. მაგრამ ზოგი საწარმოო ძალებს განვიხარებთს პირთებში (მათი განმსაზღვრელი წარმოებთი ურთიერთობა) საზოგადოების სხვადასხვა ინტერესებზე საფუძვლზე ურთიერთი არ არის. ამიტომ შრომის წყობიერებებს ზრდისათვის სხვადასხვა პირთებში არსებობს. სოციალისტური წარმოების წესამდე არსებულ ანტიკონსტრუქციულმა ცნებებში საწარმოო ძალებსა და წარმოებთი ურთიერთობას შორის არსებული წინააღმდეგობანი გასაქანს არ აძლევს საწარმოო ძალებს განვიხარებთსავე და ამდენად ზღუდავს და აფერხებებს შრომის წყობიერებებს ზრდის მესაძლებლობებს. ამიტომ, როგორც ვ. მარქსი მიუთითებებს, "კაპიტალიზმისათვის შრომის მზარდი მწარმოებლური ძალის კანონს არა აქვს უცნობელი მნიშვნელობა" ¹.

საზოგადოებრივი შრომის წყობიერებთა ყოველ მოცემულ ეპოქაში რამდენიმე ძალა არა მარტო მწარმოებლური ძალებს ეწინააღმდეგება, არამედ გაბატონებულ წარმოებთი ურთიერთობებზეც. წარმოებთი ურთიერთობანი გემოქმედებას ახდენენ მწარმოებლურ ძალებზე, აწელებენ ან აჩქარებენ მათ განვიხარებას.

მწარმოებლურ ძალთა და წარმოებთი ურთიერთობათა ურთიერთკავშირს რომ ახასიათებდა, ვ. მარქსი მიუთითებდა, რომ წყობიერებთა იცვლება და ცვლის წარმოების პირთებს. თავის მხრივ, პირთებიც ცვლიან წყობიერებას. საზოგადოებრივ-კონსტრუქციულ ფორმაციას წარმოებთს, განვიხარებთსა და რაღუპვის ინტერესი გვიჩვენებს, რომ წარმოების ახალი წესის პირთებში მიიღწევა შრომის წყობიერებთი უფრო მაღალი რთე. სწორედ ეს არის წინა ფორმაციებზე ახლს გამარჯვების საფუძველი.

1 ვ. მარქსი, გ. III, ნაწ. I, გვ. 333.

კავშირგაბმის ძირს მშობის წყნადიერება უფრო გაიზარდა, ვიდრე ყველა წინანდელ საზოგადოებრივ-ეკონომიურ ფორმაციებში. ვ.ი. ლენინი წერდა: "კავშირგაბმის პროგრესული როლი მოკლე რიგებში გამოიხატება: საზოგადოებრივი მშობის მწარმოებელი ძალა გაიზარდა და მისი განსაზოგადება"¹.

კავშირგაბმის განვითარების ისტორია ცხადყოფს, რომ ყოველი ახალი საზოგადოებრივ-ეკონომიური ფორმაცია ძველებზე იმარჯვებს და განამტკიცებს თავის ბატონობას მშობის წყნადიერების უფრო მაღალი დონის მიღწევით. ვ.ი. ლენინი, კავშირგაბმით შედარებით, მშობის წყნადიერებას უფრო მაღალი დონის მიღწევა კომუნისტური განმარჯვების გარანტიად პირდაპირ მიიჩნედა. ამ რბილად აუცილებლობას ემიყვანებოდა ვ.ი. ლენინი, როცა ჩვენს ქვეყანაში სოციალისტური მიზნების ამოცანებთან დაკავშირებით განსაზოგადებდა: "მშობის წყნადიერება, ეს საბოლოო ანგარიშში, ყველაზე მნიშვნელოვანი, ყველაზე მთავარია ახალი საზოგადოებრივი წყნადიერების განმარჯვებლად. კავშირგაბმით შექმნილი მშობის წყნადიერება, რომელიც გაუგონარი იყო ბატონობის ძირს. კავშირგაბმით შეიძლება საბოლოო დამარცხება და კიდევაც დამარცხება საბოლოო იმით, რომ სოციალისტიკური მშობის ახალი, გაცილებით უფრო მაღალი წყნადიერებას"².

მშობის წყნადიერების უფრო მაღალი დონის მიღწევას განაპირობებს სოციალისტური საზოგადოების განვითარებული საწარმოო ძალები, სოციალისტური წარმოებითი ურთიერთობის აწყობა, ეკონომიკის გეგმარებითი განვითარება; წარმოების სოციალისტური მიზანი და სხვა

1 ვ.ი. ლენინი, თბ. ტ. 3, გვ. 707..

2 ვ.ი. ლენინი, თბ. ტ. 29, გვ. 499.

მრჩობის ნაცხოფიერების განუხრედი გრძის კანონის, როგორც სოციალისტური კანონის არსს ახასიათებს შედრევი ნიშან-
ჯვრებანი:

ა) მრჩობის ნაცხოფიერების განუხრედი, წინსვლითი, მუდმივი გა-
დიდება;

ბ) მრჩობის ნაცხოფიერების გრძის ტემპები და

გ) მიწინააღმდეგარე მატერიალური, ჭურჭლი და მრჩობითი დანახარჯებით
მაქსიმალური შედეგების მიღება.

სოციალისტური საზოგადოებაში მრჩობის ნაცხოფიერების განუხრედი
გრძისა და კავშირისმიტან უფრო მაღალი დონის მიღწევის ობიექტური
შესაძლებლობა ქმნის ის გარემოება, რომ წარმოებს სამუალოთა
საზოგადოებრივი საკუთრების საფუძველზე მატერიალური დოვლათის წარ-
მოება განდრ უშუალოდ საზოგადოებრივი წარმოების ნიშანი და ემსახუ-
რება საზოგადოების მუდამი მზარდი მატერიალური და კულტურული მოთხოვ-
ნილებათა მაქსიმალური დაკმაყოფილებას.

სოციალისტური წარმოების წესის უპირატესობებში უზრუნველყო
სსრ კავშირისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნებში მრჩობის ნაცხოფიერების
განუხრედი და დაჩქარებული ტემპებით გადიდება. ამით გამოვლინდა
მეურნეობის სოციალისტური სისტემის ერთ-ერთი უდიდესი უპირატესო-
ბა. საიუსტიციაციო შედეგება მივიყვანოთ შედრევი მონაცემები:

ჩვენს ქვეყანაში, როგორც კანონზომიერი მოვლენა, მრჩობის ნა-
ყოფიერება სამუალოდ ყოველწლიურად დაახლოებით 7-8 პროცენტით იზრ-
დება და ბევრად სჭარბობს კავშირისსოციალისტური ქვეყნებში ანარეკიურ მა-
ჩვენებელს. სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობაში სამუალო დონის შემა-
ცირებასთან ერთად სისტემატურად იზრდება მრჩობის ნაცხოფიერება. მა-
გალითად, სოციალისტური მიწვევლებიდან, 1970 წლისათვის, მრჩობის ნა-
ყოფიერება 14,3-ჯერ გაიზარდა 1928 წელთან შედარებით, ხოლო ამავე
1970 წელს 4,6-ჯერ 1940 წელთან შედარებით.

მშრომელთა წარმომადგენელთა მხარე უზრუნველყოფს ნაკლები დანახარჯებით
საუკეთესო შედეგების მიღებას, მშრომითი, მატერიალური და ფულადი
რესურსების უკეთ გამოყენებას, პროდუქციის დამზადებისას ხარისხ-
ით უზრუნველყოფს მშრომელთა ხარჯვის სისწრაფის შედეგად.

მშრომელთა წარმომადგენელთა მხარე უზრუნველყოფს მშრომელთა
ინტერესების დაცვას. არიან საწარმოში, რომლებიც უკეთეს ვერ
ასრულებენ მშრომელთა წარმომადგენელთა მხარეებს. მაშინაც
მშრომელთა, ნებართვის, საბაზისა და ელექტროენერჯის დანახარჯები.

მშრომელთა წარმომადგენელთა მხარე უზრუნველყოფს, რომელსაც სხვადასხვა სა-
წარმოში მუშაობის დამატებით არიან, მატერიალური და ინფრ-
სტრუქტურის დამზადებაზე დანახარჯები საგრძნობლად განსხვავებუ-
ლი აქვთ. ყოველივე ამის მიხედვით მიზნად უნდა ვუძინოთ საწარმოთა
სამუშაოებზე ხელმძღვანელობაში, რომლებიც სათანადო ანალიზს არ უკ-
თებენ საწარმოს სამუშაო-საფუძვანსა და მუშაობის და მოგვიან პრო-
დუქციის გამოშვების გეგმების შესრულებით გასაყობდნენ, მხედველ-
ობაში არ იღებენ მშრომითი, მატერიალური და ფულადი დანახარჯების ეკონ-
ომიკის აუცილებლობას.

მშრომელთა წარმომადგენელთა მხარე უზრუნველყოფს მშრომელთა
გაბრუნებისას აუცილებელი სახარბო მუშაობების ცალკეული დარგ-
ების სპეციფიკურობის შესწავლა და მის საფუძველზე ამ დარგებში მუშ-
აობის უფროსობის ამოღების რეგულირების გამოვლენა და გამოყ-
ენება.

მართალია, ამ მიზანშეწობით ჩვენს ეკონომიკების მიერ მნიშ-
ველვანნი მუშაობაა ჩატარებული, მაგრამ უკეთეს სრულად არ არის
შესწავლილი სახარბო მუშაობების მოგვიანდელი დარგის ეკონომიკის ყველა
ძირითადი საკითხი, განსაკუთრებით კი მშრომელთა წარმომადგენელთა მხარის

საკითხი. ასეთ დარგს მიეკუთვნება ღვინის მრეწველობა, რომელსაც მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს საქარტველს სსრ სახალხო მეურნეობაში.

საქარტველს სსრ ღვინის მრეწველობა ამჟამად 45 დასახელებს ღვინოს, 10 დასახელების კონიაკს და 6 დასახელებს შამპანურ ღვინებს უშვებს.

"სამეგრესის" შესაბამისი წლების წლიური ანგარიშებიდან ჩანს, რომ საქარტველს სსრ ღვინის მრეწველობის საწარმოების მიერ ბოლოებში ჩამოსხმული ღვინის რაოდენობა 1965 წელს შეადგენდა 8.393,5 ათასი ღვინო-ს (აქედან საქარტველს სსრ რესპუბლიკის შიგნით გამოშვებულია 4061,2 ათასი ღვინო, რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ - 4332,3 ათასი ღვინო), ხოლო 1970 წელს - 14.311,8 ათასი ღვინო (მ.შ. საქარტველს სსრ შიგნით გამოშვებულია 5.483,6 ათასი ღვინო, რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ - 8.828,6 ათასი ღვინო).

ვინაიდან პროდუქციის მოცულობის გაძვირების უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს შრომის ნაყოფიერების ზრდა წარმოადგენს, ქვეყნის ეკონომიკის წინსვლაში სწორედ შრომის ნაყოფიერების ზრდის ფემიკებს ენიჭება განსაკუთრებული მნიშვნელობა და ამ მიზნით ჩვენს ქვეყანას საგრძნობი წარმატებანი გააჩნია. ასე მაგალითად, თუ სსრ კავშირის შრომის ნაყოფიერების ეთნიკ მრეწველობაში 2-ჯერ ჩამორჩება აშშ-ს, შრომის ნაყოფიერების ზრდის ფემიკით საგრძნობლად უსწრებს მას. კერძოდ, 1951-1970 წწ. სსრ კავშირის მრეწველობაში შრომის ნაყოფიერების საშუალო წლიური ზრდის ფემიკი შეადგენდა 6,3%, ხოლო აშშ-ის 3,0%-ს¹. ბოლო წლებში და განსაკუთრებით მეგრე ხუთწლეუში მნიშვნელოვანი

I Народное Хозяйство СССР в 1970 г., статистический ежегодник, М., 1971 г., стр. 92.

მიღწევებმა მოპოვებული სსრ კავშირის ღვინის მრეწველობის განვითარების საქმეში. ამავდროულად ხუბნელებში საერთო პროდუქციის წარმოება გაიზარდა 74,7 %-ით, ხოლო შრომის ნაყოფიერება - 41,1 %-ით, ნაცვ-ლად გაფართოვდა 31,5 %-ს.

1970 წელს 1965 წელთან შედარებით ღვინის მრეწველობაში შრომის ნაყოფიერების ზრდა შეადგინდა: ურბანის სსრ-ში - 49 %-ს სოფ-ბეთის სსრ-ში - 42 %-ს, ხოლო საქართველოსა და აჭრეშანიხანში 50 პროცენტს.

მიდინარე ხუბნელებში სსრ კავშირის მრეწველობაში შრომის ნაყოფიერება გაიზარდა 36-40 პროცენტით, ხოლო ღვინის მრეწველობაში - 30 %-ით.

შრომის ნაყოფიერების ზრდის საქმეში "სამეგრესის" სისტემაში შემაჯავრ საწარმოებს ურბანური მიღწევები რთვი გააჩნიათ. მაგალითად, პირველადი მიღწევების საწარმოებში მაღალი შრომის ნაყოფიერებით გამოირჩევიან ის საწარმოები, რომელთა უმრავლესობა შემაჯავრ-ბურ ღვინებს უშვებენ და ღვინომასალებების დამუშავებას აწარმოებენ. რაც შეეხება მეორადი მიღწევების საწარმოებს, მათგან შრომის ნაყოფიერების მაღალი დონით გამოირჩევიან საქართველოს სსრ ფარგლებს გარეშე მოქმედი ქარხნები, კერძოდ ისეთები, რომლებიც გარდა ღვინისა კონიაკსაც ასხამენ. ასე მაგალითად, 1970 წელს შრომის ნაყოფიერების ღირებულებით მაქვენებელი საკმაოდ მაღალი დონე მოსკოვის ღვინის ქარხანაში - 96.330 მანეთი, ღვინეზარისაში - 91.774 მანეთი, მაშინ რუსთა ასეთივე მაქვენებელი ჩვენნი რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ საწარმოებში თბილისის №1 და №4, ფოთის, ბათუმისა და გესტა-ფონის ღვინის ქარხნებში შესაბამისად შეადგინდა - 43.134, 50.609, 34.214, 28.126 და 33.101 მანეთს.

ცალკეული წლების მანძილზე პროდუქციის გამოშვების მოცულობის,

მისი ასორტიმენტური სტრუქტურისა და მომუშავეთა რიცხვის ცვლილებების გამო, ერთი მომუშავის მიხედვით გაანგარიშებული შრომის ნაყოფიერების ღირებულებით მაჩვენებელი "სამჭრესტის" სასაბუჟოში შემავალი პირველადი და მეორადი მეღვინეობის საწარმოებში შემდეგნაირად გამოიყურება (იხ. ცხრილი №1).

ც ხ რ ი ლ ი №1

საქართველოს სსრ პირველადი და მეორადი მეღვინეობის საწარმოების შრომის ნაყოფიერების დინამიკა (პროდუქციის გამომუშავება ერთ მომუშავეზე პროცენტობით 1960 წელთან, 1967 წ. I/VII საბითუმო ფასებით)

საწარმოთა დასახელება	1960წ.	1965წ.	1968წ.	1969წ.	1970წ.
1	2	3	4	5	6
გურჯაანის ღ/ქ	100	142,0	183,8	195,8	228,1
წინაწილის ქ/ს	100	109,3	141,2	168,8	172,0
სიღნაღის "	100	195,6	162,1	209,8	236,6
ნაჭარეულის ღ/ქ	100	194,4	380,6	384,0	427,1
ყვარელის ქ/ს	100	241,0	183,0	173,3	229,4
კარდანახის ღ/ქ	100	89,6	175,1	163,0	186,2
ხირსის "	100	93,4	113,9	114,8	134,6
საგარეჯოს ქ/ს	100	295,4	192,4	342,0	398,6
ბორჩონის ღ/ქ	100	122,3	173,1	145,9	178,7
ყვარლის ქ/ს	100	102,6	140,1	140,3	151,6
კასპის "	100	136,9	75,7	95,1	106,6
მიცხეთის "	100	175,8	215,7	176,5	187,3
გესტაფონის ქ/ს	100	83,6	126,5	144,8	164,9
თერჯოლის "	100	110,9	161,9	204,4	230,2
ორჯონიკიძის "	100	165,7	199,4	265,2	266,9

	2	3	4	5	6
მანკოვსკის ქ/ს	100	82,5	185,4	215,3	250,5
ჯანის ქ/ს	100	144,2	131,5	188,1	245,3
ამბროლაურის "	100	83,0	83,0	83,1	88,0
ცაგერის "	100	103,7	115,7	137,3	167,4
ბუგდუღის "	100	89,4	142,1	163,6	211,7
მანხარაძის "	100	225,3	325,7	332,0	339,6
ჩოხატაურის "	100	78,3	150,5	202,3	181,4
თბილისის №1 ღ/ქ	100	80,6	80,7	92,9	108,9
" №3 "	100	246,1	250,5	253,2	282,6
" №4 "	100	95,7	140,6	147,7	140,6
ბათუმის ღ/ქ	100	64,2	87,6	96,1	85,5
ბესტაფონის ღ/ქ	100	75,4	171,3	174,5	198,2
მოსკოვის "	100	79,3	157,8	176,9	179,5
ღვინტიგარის "	100	91,6	149,7	172,4	183,5
ყაზანის "	100	97,4	185,9	237,6	256,9
კუიბიშევის "	100	91,5	125,6	133,6	165,4
როსტოვის "	100	80,6	92,2	105,4	120,7
კისლოვსკის ღ/ქ	100	108,3	128,2	143,6	163,2
ორჯონიძისიის "	100	100,6	101,6	108,4	131,6
გორკოვსკის "	100	63,0	74,3	70,0	82,6
ბობრუსკის "	100	60,2	101,3	120,1	145,0
ფარსვანის "	100	78,3	100,4	119,9	119,5

საქართველოს სსრ ღვინის მრეწველობის რეგორც პირველადი ასევე მეორადი საწარმოების 1960-1970 წლების შრომის ნაყოფიერების დინამიკის ანალიზმა გვიჩვენა, რომ ზოგიერთი საწარმოების შრომის ნაყოფიერების მაჩვენებლები საგრძნობ ცვილილებებს განიცდის. ამ ცვალებათების მიზეზები შემდეგი ფაქტორებია:

1. რეგორც პირველადი, ასევე მეორადი მეღვინეობის ქარხნებში, ცალკეული წლების მიხედვით, ადგილი აქვს მომუშავეთა რიცხვის გაუ-

როგორც აღვნიშნეთ, წარმოების უფუფრანობის ამარღობის გამოდგენილია, გადამწვდვტი მნიშვნიელობა აქვს შრომის ნაყოფიერების გადოდებას, კერძოდ კი იმ გბებსა და რეზერვებს, რომლებიც პირდაპირ კავშირშია შრომის ნაყოფიერების გრძასთან და ამდენად წარმოების უფუფრანობის ამარღობასთან. "მთავარი რამ, რისი იმდოიცი უნდა ვიქონიოთ, ეს არის წარმოების უფუფრანობის ამარღობა. უფრო მარტივად თუ ვიგვყით, პრობლემის არსი ის არის, რომ შრომიანი, მაჭრინალური და დინამისური განახარჯების თითოეული ერთეული მივარწინოთ წარმოებისა და ეროვნული შემოსავლის მოცულობის არსებობთ გადოდებას. საბოლოო ანგარიშით, სწორედ ეს არის საგოგადობრივი შრომის ნაყოფიერების გადოდება"¹.

მაშასადამე, შრომის ნაყოფიერების გადოდების გბებში, თავის მხრედ, წარმოების უფუფრანობის გადოდების ძირითადი ფაქტორებიცაა.

საქარმეველს სსრ ღვინის მრეწველობაში, ისევე როგორც საერთო მრეწველობის ცადკველ დარგებში, შრომის ნაყოფიერების გადოდების შემდგვი გბებია: ა) ფექნიკური პროგრესი; ბ) შრომის და წარმოების რაციონალური ორგანიზაცია; ც) სოციალისტურ საწარმოთა განდგების სრულყოფა; დ) ბუნებრივი პირობები (გარკვეული გომით ხელს უწყობს ან აფერხებს შრომის ნაყოფიერების გრძას); ე) წარმოების მუშაკთა მაჭრინალური და მორალური სტიმულირება.

წამოთველილი ფაქტორებიდან პირველი რიგში აღსანიშნავია ფექნიკური პროგრესი, რომელიც ნიშნავს მეცნიერებისა და უახლესი ფექნიკის საფუძველზე წარმოებისა და ფექნოლოგიური პროცესების განვითარებასა და სრულყოფას. როცა რაპარაკია ფექნიკური პროგრესი ღვინის მრეწველობაში პირველი რიგში მხედველობაში გვაქვს მუშანდგაციისა და ავტომატიზაციის დანერგვის სამუშაოთა მოცულობის გრძა და წარმოებაში

1 სკკპ XXIV ყრილობის მასალები, მბ., 1971 წ. გვ. 71.

(როგორც პირველადი, ასევე მეორადი ოცნის ქარხნებში) მრეწველობის სამუშაოების ხვედრითი წილის შედგენილება.

აქლსანიწნავია, რომ ბოლო წლებში საქართველოს სსრ ოცნის მრეწველობაში შემოღებულია ტექნიკური გაუმჯობესებანი / რაშიც გადამწყვეტი როლი ითამაშა სამართლო მანქანათმშენებლობის განვითარებაში. მეოცნეობაში ფართოდ დაინერგა ისეთი ტექნიკური მანქანა-მოწყობილობანი, როგორცაა საჭყლეტი და საწრეტი მანქანები, სხვადასხვა მარკის თანამედროვე ნიუბები, ტუმბოები, ფილტრები, თანამედროვე ტიპის ბოქლის ჩამომსხმევი მაღალი წარმადობის ავტომატური ხაზები, მაგალითად, 1969 წელს, ახალი ტექნიკის ხაზით "სამიწებსის" საწარმოებში განხორციელდა შედგენი სამუშაოები: ა) დაინერგა იქნა ტიპის დაკრებიანი განუწყვეტელი მოქმედების ბაჭარიების 4 კომპლექტი; ბ) აბილისის კონიკის ქარხანაში დაიდგა და მოწარმეს კონიკის სპირტ-სახელები 7 აპარატი; გ) პირველად ოცნის ქარხნებში ჩატარდა 7 ქარხნის მიმღები განყოფილების რეკონსტრუქცია; დ) დაინერგა 20 და 30 ტონა - საათი წარმადობის ყურძნის გადამამუშავებელი ხაზის 10 კომპლექტი; აბილისის ოცნის №3 ქარხანაში ექსპლუატაციაში გაუშვეს 6.000 ბოქლი-საათი წარმადობის ავტომატური ხაზი.

კიდევ უფრო განმტკიცდა საქართველოს სსრ ოცნის მრეწველობის მატრინალურ-ტექნიკური ბაზა 1970 წელს. ამ წლის განმავლობაში ახალი ტექნიკის ხაზით შესრულდა შედგენი სამუშაოები: დაინერგა ყურძნის ტიპის განუწყვეტელი დაკრების 4 ბაჭარა; პირველადი მეოცნეობის 8 ქარხანაში ჩატარდა მიმღები განყოფილების მუქანიზაცია; დაინერგა 12 ხაზი (ყურძნის ნაკადური ხაზები 20-30 ტონა - საათი წარმადობით); ექსპლუატაციაში გაუშვეს ოცნის ჩამოსხმის სამი ავტომატური ხაზი 6.000 ბოქლი-საათი წარმადობით.

ახალი ტექნიკის დანერგვის გეგმით, იმავე 1970 წელს "სამცხრეს-
ტის" საწარმოებში დანერგა მაღალი წარმატების შედეგები მოწყობილ-
ბა: საწურავი " ЕССШ-2" - 30 ცალი, ტუმბო " ВЦН -20" - 40 ცალი,
წნეხი "ВАНД -10" - 120 ცალი, ხოლო ექსპლუატაციით გადამცა შედე-
გები საწარმოო სიმძლავრეები და ობიექტები: ღვინის ჩამომსხმელი
სამძურეები 7. ორჯონიკიძესა და 7. ჭომსკის ქარხნებში წელიწადში
800 ათასი ღვინე სიმძლავრით. კონიაკის სპირტის გამოსახდელი სამძურე-
ებში ცხაკასა და არგვეთის ქარხნებში - წელიწადში 200 ათასი ღვინე
სიმძლავრით; რკინა-ბეტონის რეზერვუარები, მუხის ბუფები, ციხის
ცნობილობები, ჭაჭის აუზები და ქვევრები შესაბამისად - 40, 645,
1.753, 1.508 და 40 ათასი ღვინე ტონაჟით.

სულ 1970 წელში სამეურნეო წესით შესრულდა 320 ათასი მანეთის
სამუშაოები (მ.შ. 132 ათასი მანეთის საამბიენებლო-სამონტაჟო სამუ-
შაოები). აღსანიშნავია, რომ შესრულებული სამუშაოებიდან 76 ათასი
მანეთის ღირებულებით საამბიენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები ღირთ
"სამცხრესტის" სისტემაში შემაჯავრობა მუქანკურმა ქარხნებმა შეასრუ-
ლეს.

მიუხედავად იმისა, რომ "სამცხრესტის" საწარმოები ყოველწლიურად
ღებულაბრ ახალ და უახლეს ტექნიკურ საშუალებებს, ჯერ კიდევ ექსპ-
ლუატაციითა მოწყობილობაში, რომლებიც დიდი ხანია მოძველდა და ვერ
შასუბობენ თანამედროვე მოთხოვნებს. პირველადი მუდგინების ბევრ
საწარმოში ჯერ კიდევ ნაწილობრივ ხელით სრულდება ისეთი მძიმე და
ძირითადი სამუშაო, როგორცაა ყურძნის მოწოდება ბუნკერებიდან საჭ-
ყნობ მოწყობილობაზე. "სამცხრესტის" სისტემაში მუქანკურული ბუნკე-
რების საერთო რიცხვი 40-45 % არ აღემატება.

აღსანიშნავია, რომ ჩვენს რესპუბლიკის ღვინის მრეწველობის სა-
წარმოები, თანამედროვე მოწყობილობით, შედარებით ცუდად არიან აღჭრ-

რვილი, ვიღრე სომხეთისა და აგერბაიჯანის მოძმე რესპუბლიკებში.
მაგალითად, ჟუ 1969 წ. 1/1- ლვის საქარტველოს სსრ ღვირის მრეწვე-
ლობაში საჭყლეტი მანქანებოს მთლიან ღირებულებაში ამ სახის თან-
მეორევე (ახალი) მანქანებს ეჭირა 37,4%, საწნეხი მანქანებოს მიხე-
დვიო - 35,6%, ჭიღტრებოს მიხედვიო - 76,2%, ხოლო თმომცველებოს მი-
ქედვიო - 82,5%, ასეთივე მაჩვენებელი შესაბამისად შეადგენდა:
აგერბაიჯანის სსრ-ში - 94,5; 87,0 და 100 პროცენტს; სომხეთის სსრ-
ში - 63,0; 69,0; 100,0 და 68,0 პროცენტს.

საქარტველოს სსრ ღვირის მრეწველობის საწარმოთა გეოგრაფიკული
მაჩვენებლები სომხეთისა და აგერბაიჯანის სსრ-თან შედარებით გაუ-
მარტლებლია, რადგან ჩვენი რესპუბლიკა ღვირის მრეწველობის გაყო-
ლებით მეტ პროდუქციას უშვებს, ვიღრე აგერბაიჯანი და სომხეთი.

ვირველადი მეღვირეობის საწარმოებში ყურძნის საჭყლეტად იყენე-
ბენ კლრტგამცელი ხრახნისან საჭყლეტებს „II-4“, „II-41“, და „II-42“,
რომლებიც ამჟამად ვერ ვასუხობენ თანამეორევე მოთხოვნებს.

მცირე რაოდენობით გვაქვს წანამეორევე კლრტგამცელი ცენტრიდანული
საჭყლეტი მანქანა-„IIII-20“, რომელთა გამოყენებას გოგჯერ მცირე სიმი-
ძლავრის საწარმოებში ვხვდებით.

უკანასკნელ წლებში დიდი ყურადღება მიექცა ყურძნის მიღების
სამუშაოთა მექანიკაციას. რიგ ქარხნებში მექანიკებულა ავტომანქა-
ნებოს დაცლა, რაც ადრე უჭით-ურით მიძიმე სამუშაოდ იღვლებოდა. 1967
წლიდან "სამტრესტის" გოგვირთ საწარმოში ყურძნის შემოგირვა დანიშნულ
სპეციალური ავტომარებით, რომლის დროსაც განტვირთვის მექანიკის
სამუშალებით ავტომანქანის ურთი მიხარის აწვეით ყურძენი ღვიო იცლება.
ამ მეოოოი ყურძნის შემოგირვა, მიუხედავად მისი რაციონალიზაციას,
ძალზე ნელა იწვერება და 1970 წლისათვის 30-მდე ქარხანაში იყო გა-
მოყენებული.

ფურძნის პირველადი გადამუშავების საწარმოებში მშრომის ნაყო-

ფიერების გაძიების საქმედში დიდ როლს შეასრულებს ფეხნიკურ მეც-
ნიერებათა კოლექტორის - დ. გომიჯილის მიერ შემუშავებული ცვლილის
ნაკადური რეჟიმის სქემა, რომლის დანერგვით გადამცემმა პირველადი
მელნიფიკების ერთ-ერთი მშრომაფუვადი და ფაქტობი პროცესი - ცვლილის
რეჟიმის მექანიზაცია. მაგრამ ზემოხსენებული სქემის დანერგვა რა-
ცოდნადაც ნელი ფემიზით მიმდინარეობს.

• "სამჭრესტის" სისტემის საწარმოებში ჯერ კიდევ ხელით სრულდო-
ბა ისეთი მშრომაფუვადი და მძიმე სამუშაოები, როგორცაა დაფინანსა-
გადმოცვირება. განსაკუთრებულად ეს უხეშა რეჟიმით სავსე კასრების გა-
დადგინებას, ავტომობილებზე დაფინანსა-გადმოცვირებისა და კასრების
მეჭრელება მოწყობის სამუშაოებს. აღნიშნულ სამუშაოთა მექანიზაციის
საქმეში გარკვეულ წარმატებად უნდა ჩამოვარდოს სომხეთის სსრ-ში შე-
მუშავებული კასრების ამხე მოწყობილობა (მუშაობს როგორც ღია ცის
ქვეშ, ასევე დახურულ შენობაში), რომელიც დაფინანსა-გადმოცვირების
სამუშაოზე მშრომის ნაყოფიერებას ზრდის 6¹-ჯერ, ხოლო ამხეს დამზადო-
ბაზე განუთი ხარჯებს გამოსყიდვს ვადა ერთ ნელიწარს არ აქვმა-
ფება.

მძიმე და მშრომაფუვადი სამუშაოთა აგრეთვე კასრების რეცხვა.

კასრების რეცხვის მექანიზებული საშუალებანი, რომელიც გამოი-
ყენება საწარმოებში, მოძველებულია. საჭიროთა ფართოდ დანერგვის ქ.
ხერსონის (უკრაინის სსრ) რეჟიმის ფრესტში დამზადებული კასრების
სარეცხი ახალი მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს ცვლაში სურ ცო-
ფა 60¹ კასრის გარეცხვას.

¹ Журн. "Виноделие и виноградарство СССР, 1968 г., стр. 49.

ფორმებს გაჭიანურებას, გზაში მანქანების პაგვიანებას, ღვინის მიმღებ ქარხნებში დატვირთული მანქანების დაყრდნობას და სხვ. რის შედეგადაც დიდმა მოცუვნები და ამით გამოწვეული ჯარმიები. აღნიშნული დრომარტობა გამოსწორება, ზე შემოღობული იქნება ღვინის წინასწარი გადმოზიდვის გზაგვიები, ავტოცნსტრუქციის ავსებობა და დაყრდნობის მოწყობა სპეციალური მოვლები, რთლებიც ქარხანასთან დაკავშირებული იქნება მიღსაყვანილობის ხაზით.

მიგვაჩნია, რომ ასეთ პირობებში ღვინომასალებს შემოზიდვა შეზღუდულია გარდა ქარხნ-კახეთის რაიონებისა, რაჭა-ლეჩხუმიდან და იმერეთის რაიონებიდან (მათკოვსკი, გესტაფონი, ზურჯოლა).

ღვინის ჩამოსხმედი ქარხნებში ბოლო წლებში ფართოდ დანიერგა სხვადასხვა ტექნიკური და მექანიკული საშუალებანი, რთორიცა პასტორიზატორები, მაცივრები, მომიწანქრებული ცისტრუქციები, ბოლოის სარეცხი მანქანები და ღვინის ჩამოსხმის ავტომატური ხაზები.

მომინს ნაყოფიერების გადორებას მეორადი მეღვინეობის სანარმოებში დიდად შეწყობდა ხელს ღვინის ჩამოსხმის პიროცნის შემიტომი მექანიკაცია. ამ საქმეში სამატილო მანქანათმეწეველობის დიდ მიღწევად უნდა ჩანივაროს სსსრში 6000 ბოლო წარმარობის ღვინის ჩამოსასხმედი და გამტორმევედი ავტომატური ხაზის გაშეება. ამჟამად ეს ხაზები სსრკ-ის ბჭურ სამარმოშია დარემული. მიგანშეწონილია ასელო მომავალში ასეთი ხაზები ფართოდ გამოვიყენოთ რესპუბლიკის ღვინის ჩამოსხმედი ქარხნებში.

მომინს ნაყოფიერების ზრდის საქმეში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს წარმოების თრგანიცაციის რაციონალური ფორმების ფართოდ გამოყენება, კერძოდ, სპეციალიცაცია, კონცენცრაცია და კომბინირება.

"სამტრესტის" სისტემაში მრავალი მნიშვნელოვანი ღონისძიება

ვაჭარდა ამ მიმართულებით, მაგრამ წარმოების ორგანიზაციის სრულ-
ყოფის რეგულირებაში ჯერ კიდევ მრავალნაირია. განსაკუთრებით ეს იტა-
ლიის სპეციალიზაციის გაღრმავების შესახებ. ცნობილია, რომ ჩვენი
რესპუბლიკის ღვინის მრეწველობის საწარმოებში ჯერ კიდევ ვხვდებით
ქარხნებს, სადაც 6-7 დასახელების ღვინოს უშვებენ. "სამჭრესტის"
სისტემაში ჯერ კიდევ არის ე.წ. "შენჯღერი ტიპის" ქარხნები, რომელ-
შიც აწარმოებენ ყურძნის გადამუშავებას, ღვინოზაფხურის მიღებას
და დამუშავებას, დაკუთვებას, დაძველებას და ა.შ. ასეთებია, მა-
გარიშაპი, გურჯაანის, წინაწილის, ლეონის, შაბუშის, ბესლანის,
მანაკოვსკის და სხვ. საწარმოები.

ცხადია, წარმოების ასეთი მრავალფეროვნება სამუშაოებს არ იძ-
ლევა საწარმოში ურთმიანი ყურადღება მიაქციოს წარმოების ყველა სტა-
დიას, რაც უარყოფით გავლენას ახდენს პროდუქციის ხარისხზე. ამი-
თხედით საჭიროა სპეციალიზაციის შედგომით გაღრმავების საფუძველზე
კიდევ უფრო გაძვირება ურთმიანობისაგან პირველადი და მეორადი
მედიცინით.

აღნიშნული სამუშაოები, სპეციალიზაციის შედგომით გაღრმავების
მიმართულებით, არ იშინებენ დიდ ხარჯებს. მათ განხორციელება
ხელს შეუწყობს ფუნქციონირების პრინციპებს გაუმჯობესებას, ადამი-
ლებს ღვინოების ხარისხს, გაუმჯობესებს მოწოდებლობას გამომყენე-
ბას და გააძვირებს შრომის ნაყოფიერებას.

საქართველოს სსრ ღვინის მრეწველობაში საკმაოდ შესაძლებლობანი
არსებობს წარმოების ორგანიზაციის ისეთი მნიშვნელოვანი ფორმის
განვითარების საფუძველი როგორცაა წარმოების კონცენტრაცია. საწარმოთა
გაერთიანება-გამსხვილებით მიკვთაპი მკინდება მომუშავეთა რიცხვი
და განსაკუთრებით ამინისტრაციულ-სამმართველო აპარატი. აღსანიშ-
ნავია, რომ 1970 წელს ჩვენი რესპუბლიკის ღვინის მრეწველობაში

მნიშვნელოვანი უზრუნველყოფის საფარდა საწარმოთა გაერთიანება-გამ-
სხვილების მიმართულებით, რასაც სათანადო დადებითი შედეგები მოჰყ-
ვა.

1970 წელს "სამცხრესტის" სისტემაში მოხდა ასეთი რეორგანიზაცია:

- ა) ზბილისის ძმის ქარხანა შეუერთდა ზბილისის №3 ფაბრიკის ქარხანას;
- ბ) გაუქმდა გეგეჭკორის ფაბრიკის ქარხანა, რეგორც დამოუკიდებელი ერ-
თეული და შეუერთდა ქუთაისის ფაბრიკის ქარხანას, რის გამოც ამჟა-
მად მას ეწოდება ქუთაისის ფაბრიკის ქარხანას, რის გამოც ამჟამად
მას ეწოდება ქუთაისის ქარხანათა სამმართველო;
- გ) ცხინვალის ფაბრიკის შეუერთდა გორის ქარხანათა სამმართველო;
- დ) ველისციხის, მუკუზნის №1 და შრომის ფაბრიკის ქარხნები გაუქმდა
რეგორც დამოუკიდებელი ერთეული, შეუერთდნენ მუკუზნის №2 ფა-
ბრიკის ქარხანას და ამჟამად მას ეწოდება მუკუზნის ქარხანათა სამ-
მართველო;
- ე) ლეივანისა და აკურის ფაბრიკის ქარხნები შეუერთდა წინანდლის ფა-
ბრიკის ქარხანას და მას ეწოდება წინანდლის ქარხანათა სამმართველო;
- ვ) ქისტაურის ფაბრიკის ქარხანა შეუერთდა ახმეტის ფაბრიკის ქარხანას და
ღარსა სახელწოდებით - ახმეტის ფაბრიკის ქარხანა;
- ზ) ივანოვოს და კარდღელაურის ფაბრიკის ქარხნები გაერთიანდა ლეივანის
ფაბრიკის ქარხანასთან და ეწოდება ლეივანის ქარხანათა სამმართველო;
- თ) ცხინვალის ფაბრიკის ქარხანა შეუერთდა ხიზის ფაბრიკის ქარხანას და
ღარსა ამ უკანასკნელის სახელწოდებით;
- ი) შაბრისა და შობდ-მაღაროს ფაბრიკის ქარხნები შეუერთდა სილ-
ნაღის ქარხანათა სამმართველოს;
- კ) კაჭრეთის ფაბრიკის ქარხანა შეუერთდა კარდანახის ფაბრიკის ქარხანას
და ღარსა ამ უკანასკნელის სახელწოდებით;
- ლ) ვარციხის ფაბრიკის ქარხანა შეუერთდა მანაკოვსკის ქარხანათა

სამმართველოს;

მ) წარუდგინოსა და ჩხორწყუს უფინის ქარხნებში გაერთიანდნენ ცხაკიას ქარხანათა სამმართველოსთან და

ნ) მინს უფინის ქარხანა შეუერთდა ამბროლაურის ქარხანათა სამმართველოს. ზემოაღნიშნული გაერთიანებების შედეგად მომუშავეთ რიცხვი შეიცირდა 120 ურთულით, ხოლო ადმინისტრაციული-სამმართველო აპარატისა-70 ურთულით.

საქართველოს სსრ უფინის მრეწველობაში საკმაოდ ფართო შესაძლებლობა არსებობს წარმოების ორგანიზაციის ისეთი ეფექტიანი ფორმის განვითარებისათვის, როგორცაა წარმოების კომბინირება.

წარმოების ორგანიზაციის ეს პროგრესული ფორმა საკმაოდ ფართოდ არის გავრცელებული ჩვენი რესპუბლიკის მრეწველობაში, მაგრამ ამ მიზნით ჯერ კიდევ მრავალი გამოუყენებელი რეზერვი გავსაჩინა. უპირველეს ყოვლისა, ეს იქმნის კომბინირების ისეთი ფორმების განვითარებისა და განვითარების შესაძლებლობებზე, რომლებიც ნედლეულის კომპლექსურ გადამამუშავებაზე და წარმოების სრულად გამოყენებაზეა დაფუძნებული.

განსაკუთრებით მიზანშეწონილია კომბინირების ეს ფორმა საქართველოს სსრ უფინის მრეწველობაში, რომელთა ფართოდ განვითარება საშუალებას მოგვცემს მივიღოთ სახალხო მეურნეობისათვის ისეთი ძვირფასი პროდუქტები, როგორცაა უთილის სპირტი, გოგირდის მჟავა, ტინი, საფარი, ყურძნის ზეთი და სხვ.

კომბინირების ამ ფორმათა განვითარების მიზანშეწონილობაზე მიუთითებს ის გარემოება, რომ კვების მრეწველობის საწარმოებში და მათ შორის მეფინეობის ქარხნებში წარმოების უფიცილობის სამუშაოების ორგანიზაცია არ ეგას სათანადო დონეზე, აქ ძირითადად არააბრკალა-ყოფილებულია ტექნიკური დონე. ჯერ კიდევ გამოუყენებია: დაბალი წარ-

მარობის, მიწარტყრად მოძველებული აპარატურა, რაც იწვევს პროდუქციის დიდ დანაკარგებს.

✓ შრომის ნაყოფიერების ამაღლების უზრუნველყოფის გზა ძირითადი ფონდებისა და საწარმოო სიმძლავრეების გამოყენების გაუმჯობესება.

ძირითადი ფონდების გამოყენების გაუმჯობესება მრეწველობის ცენტრული დარგების სპეციალიზაციის გამო საკმაოდ განხვავებულია. ასეთი სპეციალიზირებული პირთაგან ბასილიძე ივანის მრეწველობა, სადაც წარმოების პროცესი სემინარული ხასიათს ატარებს და საკმაოდ ხანგრძლივია. მაგალითად, ორდინარული ფონდების გამოყენება ხდება 1 წლის განმავლობაში, მაშინ როცა ზოგიერთი სამარჯო ფონდებისათვის აუცილებელია 3 წელი. აღნიშნული სპეციალიზირებული პირთაგან გამოდარდა ივანის მრეწველობის ძირითადი ფონდების რევიზორებმა. განსაკუთრებით ეს შეიძლება პირველადი მეფონდების ქარხნებში, სადაც უზრუნველ გამოსამუშავებელი მიწებში დანიშნული წლის განმავლობაში მხოლოდ ერთ დევიდუა რევიზორები

ძირითადი ფონდების გამოყენების გაუმჯობესებაში მნიშვნელოვანი როლი ეკუთვნის მათი ექსპლენდირული რევიზორების დონის ამაღლებას; ამის ერთ-ერთი ძირითადი პირობაა მოქმედი მიწებში დანიშნული ხვედრითი წონის გადორება. უნდა შევნიშნოთ, რომ ჩვენ რესპუბლიკის ივანის ქარხანაში სათანადოდ ვერ იყენებენ ზოგიერთ ფუნქციურ მიწებში დანიშნულს, ხოლო ზოგჯერ ესა და იმ ფუნქციურ საშუალება რიგი წლების მანძილზე უმოქმედოდ დგას, ბალანსზე კი საწარმოებს ურიცხვებია.

წინა-წინა დროება და უმჯობესდება საქარხნეული სარევიზორული მრეწველობის ძირითადი ფონდების სტრუქტურა. 1960-1970 წლებში ივანის მრეწველობის ძირითადი ფონდები 1,8-ჯერ, ხოლო ძირითადი

სამრეწველო-საწარმოო ფონდები - 2,5-ჯერ განზარდა.

იმავე 1960-1970 წლებში ცალკეული საწარმოების მიხედვით ძირითადი სამრეწველო-საწარმოო ფონდები განზარდა: გურჯაანის ქარხანაში - 2,49-ჯერ; წინანდლის ქარხანათა სამმართველოში - 2,43-ჯერ, მათავაძის ქარხანაში - 3,1-ჯერ, ყვარლის ქარხანათა სამმართველოში - 1,71-ჯერ, ბორნისის ქარხანაში - 1,76-ჯერ; გესტაფონისა და მანკოვსკის ქარხანათა სამმართველოში შესაბამისად - 2,4 და 2,78-ჯერ, ხოლო მისკოვისა და კუიბიშევის ფონდის ქარხნებში - 1,59 და 4,91-ჯერ.

ძირითადი სამრეწველო-საწარმოო ფონდების რინამიკისა და სტრუქტურის ანალიზში 1960-1970 წლებში გვიჩვენა, რომ ამ ფონდებს განმეორებით საქმედო გარკვეულ წარმატებებთან ერთად, ჯერ კიდევ საკმაოდ რეზერვები გაგვაჩნია, რომელთა გამოყენება ხელს შეუწყობდა წარმოების უფროსწინარეობას ამაღლებასა და მშრომის ნაყოფიერების ზრდას მეფონდების საწარმოებში.

ძირითადი ფონდების გამოყენების გაუმჯობესების უზრუნველყოფისათვის გვსურს ფონდების მაკვეთების გაძვირება, რომელიც ცალკეული საწარმოების მიხედვით დარღვევით განსხვავებულია და ზოგ ქარხანაში 2-3-ჯერ უფრო მაღალია ვიდრე დანარჩენ ქარხნებში. ეს კი იმავე მიუთითებს, რომ ფონდების მაკვეთების გაძვირების მიხედვით ჯერ კიდევ საკმაოდ რიგი რეზერვები გაგვაჩნია და საჭიროა მათი გამოყენება. მაგალითად, 1970 წელს 1960 წელთან შედარებით ფონდების მაკვეთებელი ფაზანის, რომელიც, კონკრეტულად, და ბორნისის ფონდის ქარხნებში შესაბამისად - 4,57; 2,77; 3,91 და 4,1 - განზარდა, ხოლო კუიბიშევის, გორლოვის და ყარაგანის ფონდის ქარხნებში იგივე მაკვეთებელი შესაბამისად შემცირდა - 4,22; 4,12 და 4,56 - მდე.

1960-1970 წლებში საგრძნობლად გაუმჯობესდა საქარტველოს სსრ
ღვინის მრეწველობის საწარმოო სიმძლავრეები; კერძოდ პირველად მეღ-
ვინეობაში იგი 2,4-ჯერ, ხოლო მეორად მეღვინეობაში - 3,4-ჯერ გაი-
ზარდა. აღსანიშნავია, რომ საწარმოო სიმძლავრეებს დატვირთვის
კოეფიციენტი პირველად მეღვინეობაში ნაცვლად 1968 წლის 1,14-დან
1970 წლისათვის 1,29-მდე გაიზარდა.

ძირითადი ფონდების გამოყენების გაუმჯობესების მიზნით უმჯობე-
სი იქნებოდა თუ მოხდინა ნერეზული ცნობიერებას მეორადი მეღვინეობის
საწარმოებში გამოიყენებდნენ საკონიაკე სპირტისა და სამარკო ღვი-
ნობის შესანახად. ამას იმიტომ ალენიშნავთ, რომ პირველადი მე-
ღვინეობის ბევრ ქარხანაში ასეთი ძვირფასი ჭურჭელი გამოყენებულია
ღვინისა და ძმის შესანახად.

მეღვინეობის წარჩენების კომპლექსური გამოყენებისათვის და მათ-
გან ძვირფასი პროდუქტების მეტი რაოდენობით მიღებისათვის საჭიროა
პირველადი მეღვინეობის საწარმოებში აწარმოონ ნედრი სპირტის გამოხ-
და, რომელიც შემდეგ სარეგულირებად ქარხანაში გაიგზავნება. ამას-
თან, მეტი უზრუნველება უნდა მიექცეს ღვინის მყვას შენახვის მიღე-
ბას მშრალი ღვინის მყვას კირის დამზადებით. გამოყენებული უნდა
იქნას აგრეთვე წიწხა და ლუქი, პირველი - გეოსაბედი ქარხანაში,
ხოლო მეორე - ღვინის პირველადი დამუშავების საწარმოთა წარჩენების
გაპარამუშავებულ საკვანძო ქარხნებში.

ამრიგად, საქარტველოს სსრ ღვინის მრეწველობაში ნედლეულის
კომპლექსური გადამუშავებისა და წარჩენების სრულად გამოყენების სა-
ფუძველზე დაფუძნებული კომბინირება პროდუქტის გამოშვების გაძვირ-
ებას, შრომის ნაყოფიერების ზრდისა და წარმოების ეფექტიანობის ამაღ-
ლებას მნიშვნელოვანი წყაროა.

✓ შრომის ნაყოფიერების ზრდაში განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა უნიჭება სოციალისტურ მექანიზმებს.

კომუნისტური მიზნებისთვის ყველა უმაღლეს სოციალისტური მექანიზმზე, არის და იქნება საწარმოო ძალების აღმავლობის, საწარმოო ურთიერთობის სრულყოფის, წარმოების მართვასა და დაგეგმვაში მიზნობრივად ჩაბმის მიძღვრული საშუალება.

სოციალისტური მექანიზმზე ყველაზე მაღალ საყოველთაო-სახალხო ვაზალ. ამ პარტიული მოძრაობის ინტერესში პეტივი სახელმწიფოში დასრულებული ჩანს ჩვენი რესპუბლიკის მიზნობრივად. დიდი დრო დასრულებული მექანიზმების მიზნობრივად რიგები, ყოველი ახალი დღე დაეძინოს ახალი ინიციატივას, ახალი დასრულებას.

სოციალისტური მექანიზმზე ამდებრებს საწარმოო გამოცდილებებს და შრომით ჩვევებს. მისი საშუალებით მიზნობრივად და ნოვატორთა შრომითი მიღწევები, სიხარული და მიზნობრივად გამოცდილება ხელმისაწვდომი ხდება მიზნობრივად დასრულებული, რაც დიდად უნდა ხელს შრომის ნაყოფიერების ზრდას.

საქართველოს სსრ დღინის მიზნობრივად საწარმოებს შორის დასრულებული გამოცდილი სოციალისტური მექანიზმზე. მთელი რიგი წლების მანძილზე საკავშირო სოციალისტურ მექანიზმებში გამარჯვებული გამოცდილი მიზნობრივად დასრულებული განსაკუთრებული წარმატებისთვის კომუნისტური შრომის დასრულებული დროს, საპროტო სახელმწიფოს ახარებენ მიზნობრივად დასრულებული დასრულებული, კონსტრუქციული დღინის დასრულებული.

დიდი წარმატებით მიზნობრივად დასრულებული სოციალისტური ვალებული დასრულებული "სამეცნიერო" სისტემის საწარმოებში 1970 წელს. სოციალის-

ფურ შუგნიშნობაში აღებული ვადებზე უფლებების წარმატებით შესრულები-
სათვის თბილისის №1 ოცნის ქარხანაში ორჯერ, ხოლო ქუთაისის, ვოლ-
გოგრადის, თბილისის №3, ბათუმისა და ამბროლაურის საწარმოთა ვო-
ლენტივებში თითოჯერ მიიღეს ფულადი ჯილდოები.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ცნობილმა პარტიული წევრმა "სოციალისტუ-
რი შუგნიშნობის" ორგანიზაციის შემდგომი გაუმჯობესების შესახებ" რეს-
პუბლიკის ოცნის მრეწველობის მუშაკებში ახალი შრომითი აღმავლობა
გამოიწვია და ეჭვი არ არის, რომ მათ მიერ აღებული ახალი სოციალისტ-
ური ვადებზე უფლებანი პირდაპირ იქნება შესრულებული მიმდინარე 1972
წელშიც.

✓ — შრომის ნაყოფიერების განუხრელ ზრდაში მნიშვნელოვან როლს ას-
რულებს გამომგონებლობა და რაციონალიზაციათა მიმართა.

რაციონალიზაციები და გამომგონებლები დიდ როლს ასრულებენ
ფაქტორის პროგრესის, სრულყოფილი ფაქტორული პროცესებისა და უახ-
ლესი ფაქტორული საშუალებების დანერგვის, წარმოების დანაკარგების
იკვლიდაცის, პროდუქციის გამოშვების გაძვივების, მისი ხარისხის
გაუმჯობესების, ღირებულებების შემცირებისა და შრომის ნაყოფიერე-
ბის ზრდის დამნიშვნელოვან საქმეში, რითაც მნიშვნელოვანწილად
შეაქვთ კომუნისტების მატრიცალურ-ფაქტორული ბაზის შექმნაში.

აღსანიშნავია, რომ მარტო 1970 წელს "სამეგრესის" სისტემის
საწარმოების რაციონალიზაციისა და გამომგონებელთა მიერ შემოსულ
წინადადებათა დანერგვით მიღებული წლიური უკონომიის საერთო და-
ხამი 60,1 ათასი მანეთი შეადგინა.

✓ — შრომის ნაყოფიერების ამაღლების ერთ-ერთი ძირითადი პირობაა
შრომის ფაქტორული ნორმების გაუმჯობესება და შრომის ისეთი ანაბ-
რასრება, რომელიც იწვევს მუშათა მატრიცალურ დინამიკას.

სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებებში დიდი ყურადღება ექცევა გამომუშავების პროგრესული, მეცნიერულად დასაბუთებული ტექნიკური ნორმებისა და ხელფასის სწორი ორგანიზაციის საკითხებს.

არც თუ ისე დიდი ხნის წინათ ღვინის მრეწველობაში შრომის ნა-
ფრთხილებების ზრდას ხელს უშლიდა მოძველებული საცდელ-სტატისტიკური
ნორმები, რომლებიც სრულად ვერ იფასობდნენ შრომის ტექნიკურ
შეიარაღებაში მიმდინარე ცვლილებებს და საწარმოთა შესაძლებლობებს,
რის გამოც ამ ნორმებს დიდი გადაჭარბებით ასრულებდა თანამშრომელნი
1960 წლიდან საქარტველოს სსრ ღვინის მრეწველობის
საწარმოებში სისტემატურად აწარმოებენ მოძველებული გამომუშავების
ნორმების გადასინჯვას. გადასინჯვის შედეგად გამომუშავების ნორმი-
ბი 21 %-ით იქნა გადორებული. ამასთან მეცნიერული საფუძვლებზე ტექ-
ნიკურად დასაბუთებული გამომუშავების ნორმების ხვედრითი წილი გამო-
მუშავების ნორმების საერთო ჯამში გადორდა 45-50 %-მდე.

1969 და 1970 წლებში გამომუშავების ნორმების გადასინჯვა მოახ-
დინეს ხარაგაულს, ცაგერსა და ზესტაფონის ქარხანათა სამმართვე-
ლოებში, აფხაზეთის ღვინის კომბინატში, ლაგოდეხის, რუსთაველის,
მოსკოვის, ლენინგრადისა და გორლავის ღვინის ქარხნებში.

ღვინის მრეწველობის საწარმოებში მეცნიერულად დასაბუთებული
გამომუშავების ნორმების ფართოდ დაწესება ხელს შეუწყობს საწარმოთა
სამეურნეო საქმიანობისა და ხელფასის ორგანიზაციის გაუმჯობესებას.

შრომის ნაფრთხილებს ჭეშვიტის დაჩქარებისაგვის დიდი მნიშვნე-
ლობა აქვს შრომის მეცნიერული ორგანიზაციის სრულყოფას.

შრომის მეცნიერული ორგანიზაცია გულისხმობს ტექნიკისა და ტექ-
ნოლოგიის არსებული დონის პირობებში სამუშაო ძალის ყველაზე რაციონ-
ალურ, მატიმალურ შევრთვას.

მშრომის მეცნიერული ორგანიზაციის ამოცანა ისე მოეწყოს შრომითი პროცესი, რომ მშრომის წყნოფიერებას მკვეთრ გააძლიეროს და უზრუნველყოს მომუშავეთა მშრომის პირობების გაუმჯობესება¹ შედეგად.

მშრომის პირობების გაუმჯობესების მიზნით "სამცირესის" სისტემის საწარმოებში, ბოლო წლებში გაფარდა ისეთი მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი, როგორცაა მძიმე და შრომატევად სადუშაოთა შექმნა, საამქროთა ვენტილაცია, სარდაფებსა და სათავსოებში დღის სინათლის მოწყობა, შესაფერადებელი მოწყობის მხაპები და პირსაპანები; ვან-საკუთრებული ფურადღობა მიეცა სანიტარულ-ჰიგიენური პირობებისა და წარმოების კუთვნილ ამბლებში სხვა საკუთებებს. ასე მაგალითად, 1970 წელს "სამცირესის" სისტემაში შემაკად საწარმოებში მშრომის მეცნიერული ორგანიზაციის გაფარებულ ღონისძიებებზე წარმოებენას გვაძლებს ქვემოთმოყვანილი ცხრილი (იხ. ცხრილი №1).

ც ხ რ ი ლ ი №2

1970 წელს "სამცირესის" სისტემის საწარმოებში მშრომის მეცნიერული ორგანიზაციის ხაზით გაფარებული ღონისძიებანი და მისი უკონკრეტო შედეგები

მშრომის მიმართულებით გაფარებული ღონისძიებანი	ღონისძიებათა რაოდენობა		ღონისძიებებზე დაქვნილი დანახარჯები (ათ. მან.)	ღონისძიების გაფარების შედეგები	
	ბაჭმით	ფაქტორად		გამოთვალისწინებული მომუშავეთა რიცხვი	მიღებული წილი უკონკრეტო (ათ. მან.)
1	2	3	4	5	6
სულ მშრომის მეცნიერული ორგანიზაციის ხაზით	93	64	325,0	158	60,1

1 ცხრილი შედგენილია "სამცირესის" მშრომის მეცნიერული ორგანიზაციის განყოფილებაში არსებული მასალებიდან.

მათ შორის:					
ა) სამუშაო ადგილებ- ძის ორგანიზაცი- ის სრულყოფით	17	14	47,3	31	8,9
ბ) სამუშაო ადგილებ- ძის მომსახურე- ბის გაუმჯობესე- ბით	14	11	24,4	25	4,0
გ) კოოპერირებულ სრუ- ლყოფის შედეგად	2	2	77,0	-	30,0
დ) შრომის მოწინავე მუშაკების რაოდენ- გვით	16	10	9,5	11	6,8
ე) შრომის წარმირე- ბის სრულყოფით	7	7	-	2	1,0
ვ) შრომის პირობების გაუმჯობესებით	28	11	101,0	47	5,4
ზ) თბილის-ს რაიონში ღონისძიებებით	9	9	65,8	42	4,0

ცხრილის მონაცემებიდან ჩანს, რომ 1970 წელს შრომის მეცნიერუ-
ლი ორგანიზაციის რაოდენობის მიმართულებით გვერითი დასახული იყო 93
სხვადასხვა სახის ღონისძიება, ფაქტობრივად კი განხორციელდა 64, ე.ი.
თბილის-ს გვერდი ვერ შეესრულა. ამის მიზეზი უპირველეს ყოვლისა ისაა,
რომ თბილის-ს გვერდში მოკიდრთ სანაწიშის არ გააჩნია, ანდა მუ აქვს,
ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ მის შესრულებას. მაგალითად, 1970 წელს
თბილის-ს გვერდი არ აკონტაქტ მანაკოვსკის, ყაბანის, ვარკვეთილისა და
ჩოხატაშის ღვინის ქარხნებს.

მომ-ს საქმედო ნაკრავანებთან გააჩნიათ ბათუმის, გურჯაანის, თერ-
ჯოლის, კასპის, ზუგდიდისა და სხვ. ქარხნებს. საჭიროა ამ ნაკრავან-
ებთან უახლოეს პერიოდში გამოსწორება.

მშრომის ნაყოფიერების ზრდა, როგორც ცნობილია, ძირითადად დამო-
კიდებულია ხელუხასის სწორ ორგანიზაციაზე, უფრო სწორად მშრომის ანა-
ზღაურების ისეთ ფორმებზე და სისტემებზე, რომელთა მიხედვითაც უფრო
სრულყოფილად ხორციელდება მიზნობრივად მატერიალური დანიშნულება თა-
ვისათვის მშრომის შედეგებისადმი.

საქართველოს სსრ ღვინის მრეწველობის საწარმოებში მომუშავეთა
საშუალო ხელუხასის განუხრდად იზრდება. მაგალითად, 1969 წელს 1965
წელთან შედარებით მშრომის ნაყოფიერება გაიზარდა 26%-ით, ხოლო საშუა-
ლო ხელუხასი - 19,6%-ით.

დაგვიანდა და უკონომიური სტიმულირების ახალ პირობებში მატერი-
ალური წახალისების ფორმის მასტიმულირებელი როლის გაძლიერება, მისი
შედეგად და გამოყენება სამეურნეო რეფორმის ურთ-ურთი ძირითადი რგო-
ლი.

"სამტრესტის" განკვეთილი წარმატებები გააჩნია უკონომიური სტიმუ-
ლირების ფორმების შედეგისა და გამოყენების საქმედო. მაგალითად,
1970 წლის მონაცემებით "სამტრესტის" სისტემის მიხედვით უკონომიური
სტიმულირების ფორმები შედეგანაირად გამოიყურებოდა:

	ბეგრმა (ათასი მან)	ფაქტიური (ათასი მან)
მატერიალური წახალისების ფორმა	1 863	1 882
სოციალურ-კულტურული ფონის ძივება და საბინაო მიწებზე ღონისძიება	796	799
წარმოების განვითარების ფორმა	5 696	7,250

მატერიალური წახალისების ფორმის გამოყენებული იქნა: მუშაობისა
და ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალიზაციის პრემიების გასაცემად; მუშა-

მოსამსახურეთა ურთიერთური წახალისებისათვის; მუშეებისათვის საერთო წინური შედეგებისათვის ჯიბრების გადამსაცემად და წარმოების მუშაკების ურთიერთური დახმარებისათვის.

ახალი ეკონომიური რეფორმის პირობებში მაგნიტური წახალისების ფორმების გადორებით საწარმოთა დანტვირტებაში, უდავოა საგრძნობი წარმატებანი მოგვცა და მომავალში კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს შრომის წყობიერების გადორებას და წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებას.

ДЖАБИДЗЕ ДАВИД ВАЛЕРИАНОВИЧ

Пути повышения производительности труда
в винодельческой промышленности Грузинской
С С Р

რამდენიმე სატარაჯველს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბუჭყალით
სიბყვის სახელმწიფო კომიტეტის დარგენილებით

გადაეცა წარმოებას 24-10-72 ხელმწიფრილია რასაბუჭყაღ
21.4.1972, ქალაქის ზომა 60X90 1/16 ნაბუჭყი ზაბახი 2,
სააღრიცხვო-საგამომცემლო ზაბახი 2, უკ 01370, ტირაჟი 500,
შეკვეთა 512 ფასი 16 კაპ.

გამომცემლობა "მეცნიერება", მბილისი, 60, კუტუზოვის ქ., 19.
Издательство "Мецниереба", Тбилиси 60, Кутузова, 19.

საქ.სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, მბილისი, 60, კუტუზოვის ქ., 19
Типография АН ГССР, Тбилиси 60, Кутузова, 19.

158/99

3944

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

